

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра ботаники

РЕПЕТУЕВА
Жанна Яновна

**ФИТОПАТОГЕННЫЕ МИКРОМИЦЕТЫ
ЛЕНИНСКОГО РАЙОНА ГОРОДА МОГИЛЕВА
И СОПРЕДЕЛЬНЫХ ТЕРРИТОРИЙ**

Аннотация к дипломной работе

Научный руководитель:
доцент, кандидат биологических
наук
Храмцов Александр
Константинович

Допущена к защите
«___» _____ 2025 г.
Зав. кафедрой ботаники,
кандидат биологических наук,
доцент С.Г. Сидорова

Минск, 2025

ОГЛАВЛЕНИЕ

Введение	6
Глава 1 Обзор литературы	8
1.1 Краткий исторический очерк об изучении разнообразия фитопатогенных микромицетов на урбанизированных территориях Беларуси.....	8
1.2 Состояние изученности разнообразия фитопатогенных микромицетов в Могилевском районе и г. Могилеве.....	13
Глава 2 Место, материал и методы исследования.....	22
2.1 Природно-климатические условия Могилевского района.....	22
2.2 Материал и методы исследования.....	25
Глава 3 Результаты и их обсуждение.....	28
3.1 Аннотированный список видов фитопатогенных микромицетов Ленинского района города Могилева и сопредельных территорий.....	28
3.2 Аналитический обзор таксономического разнообразия фитопатогенных микромицетов Ленинского района города Могилева и сопредельных территорий.....	54
Заключение.....	63
Список использованных источников	65

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 71 с., 32 рис., 7 табл., 63 источника.

ФИТОПАТОГЕННЫЕ МИКРОМИЦЕТЫ, МОГИЛЕВ, СТЕПЕНЬ ПОРАЖЕНИЯ, ВСТРЕЧАЕМОСТЬ, МИКОЗ, РАСТЕНИЕ-ХОЗЯИН.

Объект исследований: фитопатогенные микромицеты Ленинского района г. Могилева и сопредельных территорий.

Цель: комплексное изучение фитопатогенных микромицетов Ленинского района г. Могилёва и сопредельных территорий.

Использованы маршрутный, сравнительно-аналитический и лабораторные методы микологических и фитопатологических исследований.

Выявлено 78 видов фитопатогенных микромицетов из 30 родов, 15 семейств, 7 порядков, 6 классов, 4 отделов (*Oomycota*, *Ascomycota*, *Basidiomycota*, *Deuteromycota*), 2 царств (*Stramenopila* и *Fungi*).

Доминирующими явились представители отдела *Ascomycota* – 36 видов (46,2 %). Среди порядков в сборах преобладали грибы порядка *Erysiphales* – 34 вида (43,6 %). Обнаруженные фитопатогены-микромицеты явились причиной 16 микозов растений. Среди них в сборах преобладала мучнистая роса, которую вызывали микромицеты 34 видов (43,6 %).

Фитопатогенные микромицеты паразитировали на культурных и дикорастущих цветковых (покрытосеменных) растениях 76 видов, 67 родов и 34 семейств. Хозяева фитопатогенов отнесены к 14 видам деревьев (18,4 %), 6 видам кустарников (7,9 %) и 56 видам травянистых растений (73,7 %). Доминировали пораженные фитопатогенами представители семейства *Asteraceae* (13 видов, 17,1 %).

Результаты исследований необходимо учитывать при разработке мероприятий по защите культурных растений от микозов. Данные могут быть полезными при инвентаризации микробиоты Беларуси, прогнозировании распространения вредоносных патогенов на другие территории со сходными условиями и расширения у патогенов круга растений-хозяев.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 71 с., 32 мал., 7 табл., 63 крыніцы.

ФІТАПАТАГЕННЫЕ МІКРАМІЦЭТЫ, МАГІЛЁЎ, СТУПЕНЬ ПАРАЖЭННЯ, СУСТРАКАЕМАСЦЬ, МІКОЗ, РАСЛІНА-ГАСПАДАР.

Аб'ект даследвання: фітапатагенныя мікраміцэты Ленінскага раёна г. Магілёва і сумежных тэрыторый.

Мэта: комплекснае вывучэнне фітапатагенных мікраміцэтаў у Ленінскім раёне г. Магілёва і на сумежных тэрыторыях.

Выкарыстаны маршрутны, параўнальна-аналітычны і лабараторныя метады мікалагічных і фітапаталагічных даследванняў.

Выяўлена 78 відаў фітапатагенных мікраміцэтаў з 30 радоў, 15 сямействаў, 7 парадкаў, 6 класаў, 4 аддзелаў (Oomycota, Ascomycota, Basidiomycota, Deuteromycota), 2 царстваў (Stramenopila і Fungi).

Дамінуючымі з'явіліся прадстаўнікі аддзела Ascomycota – 36 відаў (46,2 %). Сярод парадкаў у зборах пераважалі грыбы парадку Erysiphales – 34 віды (43,6 %). Выяўленыя фітапатагены-мікраміцэты з'явіліся прычынай 16 мікозаў раслін. Сярод іх у зборах пераважала мучністая раса, якую выклікалі 34 віды мікраміцэтаў (43,6 %).

Фітапатагенныя мікраміцэты паразітавалі на культурных і дзікарослых кветковых (пакрытанасенных) раслінах 76 відаў, 67 родаў і 34 сямействаў. Гаспадары фітапатагенаў аднесены да 14 відаў дрэў (18,4 %), 6 відаў хмызнякоў (7,9 %) і 56 відаў травяністых раслін (73,7 %). Дамінавалі пашкоджаныя фітапатагенамі прадстаўнікі сямейства Asteraceae (13 відаў, 17,1 %).

Вынікі даследаванняў неабходна ўлічваць пры распрацоўцы мерапрыемстваў па ахове культурных раслін ад мікозаў. Дадзеныя могуць быць карыснымі пры інвентарызацыі мікабіёты Беларусі, прагназаванні распаўсюджвання шкоданосных патагенаў на іншыя тэрыторыі з падобнымі ўмовамі і пашырэння ў патагенаў кола раслін-гаспадароў.

ABSTRACT

Diploma work: 71 p., 32 fig., 7 tables, 63 sources.

PHYTOPATHOGENIC MICROMYCETES, MOGILEV, THE DEGREE OF DAMAGE, FREQUENCY OF OCCURRENCE, MYCOSIS, HOST PLANT.

Object of research: phytopatogenic micromycetes of the Leninsky district of the city of Mogilev and adjacent territories.

Objective: conduct a comprehensive study of phytopathogenic micromycetes in the Leninsky district of the city of Mogilev and in adjacent territories.

Route, comparative analytical and laboratory methods of mycological and phytopathological research were used.

Identified 78 species of phytopathogenic micromycetes from 30 genus, 15 families, 7 orders, 6 classes, 4 divisions (Oomycota, Ascomycota, Basidiomycota, Deuteromycota), 2 kingdoms (Stramenopila and Fungi).

Dominant were the representatives of Ascomycota – 36 species (46,2 %). Among orders of magnitude in the training camp was dominated by fungi of the order Erysiphales – 34 species (43,6 %). Detected pathogenic fungi-micromycetes was the cause of 16 fungal infections of plants. Among them in training camp was dominated by powdery mildew, which is caused 34 species of micromycetes (43,6 %).

Phytopathogenic micromycetes parasitized on cultivated and wild flowering plants (angiosperms) plants 76 species, 67 genera and 34 families. The owners of phytopathogens related to 14 tree species (18,4 %), 6 species of shrubs (7,9 %) and 56 species of herbaceous plants (73,7 %). Dominated amazed by phytopathogens representatives of the family Asteraceae (13 species, 17,1 %).

The research results must be considered when developing measures for the protection of cultural plants from fungal infections. The data can be useful for inventory of mycobiota of Belarus, forecasting, dissemination of harmful pathogens to other areas with similar conditions and for expansion of pathogens range of host plants.